

Iskustvena teorija učenja

Općenito

Iskustvena teorija učenja (**experiential learning theory**) je **kružna teorija učenja** koju je uveo američki obrazovni teoretičar [David Kolb](#)¹⁾ 1971.²⁾ inspiriran ranijim radovima [Kurta Lewina](#), [Jeana Piageta](#)³⁾ i [Johna Deweya](#). S obzirom na to da je bila razvijena unutar **humanističke paradigme**, teorija iskustvenog učenja nudi **holističku perspektivu učenja** i ponajviše je orijentirana na učenje kod odraslih. Samim imenom teorije željela se istaknuti važnost iskustva u procesu učenja.

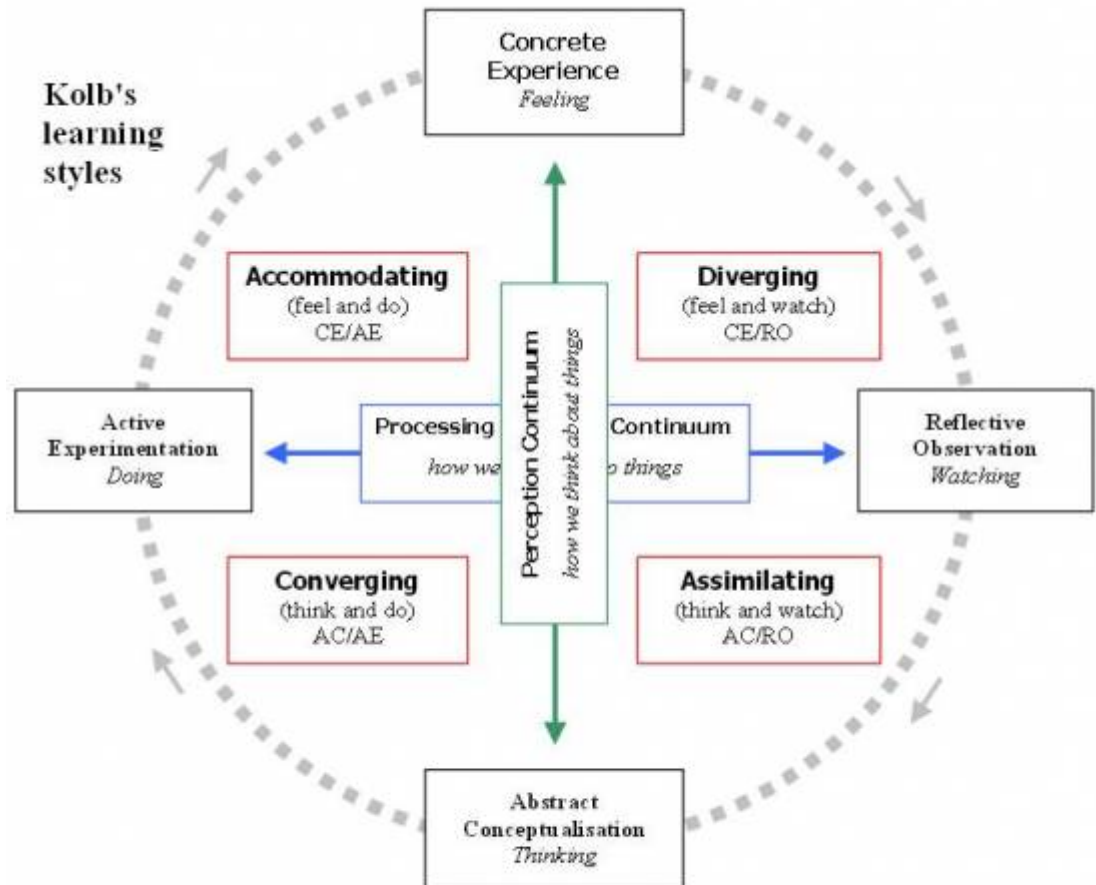
Iskustvena teorija učenja definira učenje kao

- *“Proces u kojem znanje nastaje kroz transformaciju iskustva. Znanje je rezultat kombinacije zahvaćanja i transformiranja iskustva.”⁴⁾*

Što je iskustveno učenje?

Iskustvena teorija učenja temelji se na šest pretpostavki⁵⁾ ukratko opisanih kroz sljedeće tri:

1. Učenje se najbolje može opisati kao holistički proces stvaranja znanja i prilagodbe na svijet.
2. Učenje je zapravo ponovno učenje jer jako ovisi o prethodno naučenom materijalu.
3. Učenje je potaknuto konfliktom, razlikama i neslaganjima te rezultira asimilacijom i akomodacijom.

© concept and kolb, adaptation and design alan chapman 2005-06, based on Kolb's learning styles, 1984
Not to be sold or published. More free online training resources are at www.businessballs.com. Sole risk with user.

Kolb⁶⁾ sugerira dva suprotna načina stjecanja iskustva:

- **konkretno iskustvo** ili CE (osjećanje kroz praktično iskustvo),
- **apstraktna konceptualizacija** ili AC (zaključivanje i razmišljanje o iskustvu),

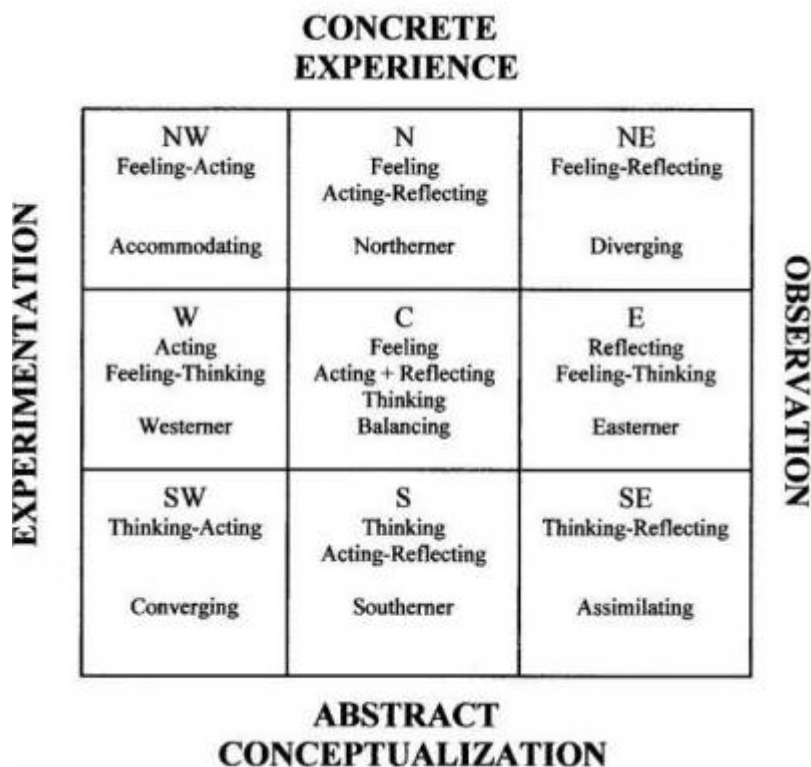
I dva suprotna načina transformiranja tog iskustva u znanje:

- **reflektirajuće promatranje** ili RO (aktivno promatranje iskustva i njegovih ishoda),
- **aktivno eksperimentiranje** ili AE (planiranje kako testirati nešto i konačno to uraditi).

Sve komponente zajedno čine krug učenja u kojem slijede jedna iza druge: CE→RO→AC→AE→CE→...
Sam proces **učenja može započeti u bilo kojoj od komponenti**. Ipak, svatko tko uči razvija veću sposobnost u nekom od navedenih modova, više nego u ostalim modovima i uči bolje pod tim uvjetima, što prema Kolbu rezultira sa četiri različita **stila učenja**⁷⁾⁸⁾:

- **Teoretičar (assimilator)** - Uspješan u komponentama AC i RO. Preferira **apstraktnu konceptualizaciju** i teorijske modele, treba mu vremena da obradi informacije. Vrednuje **logičke vrijednosti** više nego praktičnu primjenu.
- **Pragmatičar (converger)** - Uspješan u AC i AE komponentama. Preferira **praktičnu primjenu** koncepata i teorija o kojima uči i voli eksperimentiranje. Često su dobri rješavatelji problema i vole se baviti tehničkim pitanjima.
- **Aktivist (accommodator)** - Uspješan u komponentama CE i AE. Preferira **praktično iskustvo** i ponašanje u skladu sa osjećajima, a ne ono bazirano na logičkoj analizi i teorijskim aspektima.

- **Promatrač (diverger)** - Uspješan u CE i RO komponentama. Preferira **učenje promatranjem i skupljanje informacija**, dobar u promatranju konkretnih situacija iz različitih perspektiva. Ti su pojedinci često skloni imaginaciji i emocionalnosti, a često se specijaliziraju u području umjetnosti.⁹⁾

Kolbov model kasnije je redefiniran od strane njega samog i ostalih istraživača¹⁰⁾¹¹⁾¹²⁾ kroz poboljšanje stilova učenja mrežne rezolucije sa 2x2 na 3x3 uvođenjem pet dodatnih stilova učenja¹³⁾:

- **Sjevernjak (northerner)** - Uspješan u CE i umjereno dobar u AE i RO komponentama. Posjeduje kapacitet za duboku uključenost i uči kroz eksperimentiranje, ali ima problema s konceptualizacijom.
- **Zapadnjak (westerner)** - Uspješan u AE i umjereno dobar u CE i AC komponentama. Posjeduje snažne akcijske vještine te sposobnost razmišljanja i konceptualizacije, ali ima problema sa analiziranjem prošlih iskustava.
- **Istočnjak (easterner)** - Uspješan u RO i umjereno dobar u CE i AC komponentama. Ima dobre promatračke i reflektivne sposobnosti, kao i sposobnost učenja iz konkretnog iskustva, ali ima problema sa pretvaranjem planova u akciju.
- **Južnjak (southerner)** - Uspješan u AC i umjereno dobar u AE i RO komponentama. Ima snažne konceptualizacijske sposobnosti, ali malo koristi praktično iskustvo.
- **Balansirajući (balancing)** - Podjednako dobro balansira s komponentama stjecanja iskustva, kao i s komponentama transformiranja tog iskustva u znanje.

Da bi identificirali preferirane stilove učenja u Kolbovom modelu, razvijen je "**inventar stilova učenja**". **Metoda determiniranja optimalnog stila učenja pojedinca**, njegovih snaga i slabosti, a sastoji se od istraživanja, koje ispituju percepciju pojedinca (koji način stjecanja informacija pojedinac preferira) i njegovo procesiranje (kako pojedinac pronalazi smisao u novim stvarima). Različite varijante te metode mogu se pronaći u pojednostavljenim besplatnim on-line testovima i novijim metodama poput *inventara prilagodbenog stila* ili *profila vještina učenja* koje su također uvedene¹⁴⁾.

Kolbova je teorija također utjecala na druge autore u smišljanju sličnih modela za determiniranje

preferiranih stilova učenja. Kritika, kako je Kolbov inventar stilova učenja teško primjeniti na ljude koji nikad zaista ne obraćaju pozornost na to kako učiti efikasnije, potaknula je [Peter Honey](#) i [Alan Mumford](#) da kreiraju vlastiti *upitnik stilova učenja*¹⁵⁾. Taj je upitnik bio baziran na Kolbovoj teoriji učenja, ali umjesto ispitivanja ljudi kako uče, ispitala je najučestalije metode učenja. Ostali slični modeli uključuju: [Anthony Gregorc's Model mentalnih stilova](#)¹⁶⁾, [Neil Fleming's VARK Model](#)¹⁷⁾ i ostali.

Koje je praktično značenje iskustvenog učenja?

Iskustveno učenje je model **koji se preporuča za odrasle koji uče**. Općenite implikacije modela su da bi se model podučavanja/učenja trebao sastojati od sve četiri faze Kolbovog modela, ali isto tako preporuča, da bi se **individualna promjena** trebala primjenjivati, ovisno o stilu učenja svakog pojedinca.

- Teoretičari - preferiraju **gledanje, razmišljanje i dobro objašnjenje teorija i ideja** naspram praktičnom iskustvu. Pojedinci koji na takav način uče, uživaju u lekcijama i čitanju, kao i tome da imaju dovoljno vremena da razmisle o novim idejama.
- Pragmatičari - preferiraju **raditi i misliti, pronaći praktična rješenja** problema. Taj tip najčešće voli nove ideje i njihovu praktičnu primjenu.
- Aktivisti - preferiraju **praktično iskustvo i intuitivni pristup** umjesto čitanja instrukcija. Ti pojedinci najčešće preferiraju **grupni rad**.
- Promatrači - preferiraju **gledanje, skupljanje informacija, rad u grupama** i razmjenu ideja umjesto praktičnog iskustva.

Kolbova je teorija primjenjena u velikom broju istraživanja, na temama koje uključuju (online) edukaciju, računalne i informatičke znanosti, psihologiju, menadžment, medicinu, sestrinstvo, računovodstvo i pravo.¹⁸⁾¹⁹⁾²⁰⁾

Kritike

Što neke od kritika koje se osvrću na Kolbovu teoriju sugeriraju:

- njegov krug učenja je **pojednostavljen** i ignorira neeksperimentalne načine učenja²¹⁾,
- njegov krug učenja ne obraća dovoljno pozornosti na **ciljeve, smisao, namjeru**, izbor i donošenje odluka, koje su također dio učenja²²⁾
- Rezultati *inventara stilova učenja* bazirani su isključivo na načinu na koji pojedinci koji uče sami sebe procjenjuju, što rezultira **upitnim rezultatima**²³⁾

Rezultati eksperimentalne validacije variraju: meta-analiza 81 istraživanja koje uključuje iskustveno učenje, rezultira sa 61.7% istraživanja koja ga potvrđuju, 16.1% onih koja pokazuju mješane rezultate i 22.2% istraživanja koje ne podupiru iskustvenu teoriju učenja.²⁴⁾ Još jedna meta-analiza procjena inventara stilova učenja, od ukupnog broja analiziranih slučajeva, 49 pokazuje snažnu potvrdu, 40 pokazuje mješovitu potporu i 12 ne pokazuje potporu teorije.²⁵⁾

Ključne riječi i najvažnija imena

- **konkretno iskustvo (CE), reflektirajuće promatranje (RO), apstraktna konceptualizacija (AC), aktivno eksperimentiranje (AE), teoretičar, pragmatičar, aktivist, promatrač, inventar stilova učenja, stilovi učenja, sjevernjak, zapadnjak, istočnjak, južnjak, balansirajući**
- [David Kolb](#)

Literatura

[Kolb, D. A, R. E Boyatzis, and C. Mainemelis. Experiential learning theory: Previous research and new directions. Perspectives on thinking, learning, and cognitive styles. The educational psychology series: 227-247. 2001.](#)

[Experiential Learning \(Kolb\). Learning Theories Knowledgebase. Retrieved February 9, 2011.](#)

[Kearsley, G. Experiential Learning. Theory Into Practice Database. Retrieved February 8, 2011.](#)

[Greenaway, R. Experiential Learning articles and critiques of David Kolb's theory. Retrieved March 21, 2011.](#)

[Lowy, Alex, and Phil Hood. The power of the 2x2 matrix: using 2x2 thinking to solve business problems and make better decisions. John Wiley and Sons, 2004.](#)

[Big Dog and Little Dog's Performance Juxtaposition: Honey and Mumford's Learning Styles Questionnaire. Retrieved February 8, 2011.](#)

Pročitaj više

[Kolb, David A. Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development. Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, N.J. 1984.](#)

[Kolb, David A. Learning style inventory. Boston, MA: McBer and Company. 1985.](#)

[Kolb, D. A, R. E Boyatzis, and Mainemelis, C. Experiential learning theory: Previous research and new directions. Perspectives on thinking, learning, and cognitive styles: p227-247. 2001.](#)

[Kayes, D. Christopher. Experiential Learning and Its Critics: Preserving the Role of Experience in Management Learning and Education. Academy of Management Learning & Education 1, no. 2: 137-149, December 2002.](#)

[Johnson Margaret i Lawson Anton E. The Validity of Kolb Learning Styles and Neo-Piagetian Developmental Levels in College Biology. Studies in higher education, vol 27, no 1, 2002.](#)

[Woods H. Know your RO from your AE? Learning styles in practice. Health Information And Libraries Journal,29\(2\),172-176. 2012.](#)

Neki izvori kao Cooper, S. Teorije učenja u obrazovnoj psihologiji ili Kearsley G. Istraživanja u učenju i instrukcijama: Teorija o praktičnoj bazi podataka povezuju iskustveno učenje sa Carl Rogers.

2)

Kolb, D. A. Stilovi individualnog učenja i proces učenja. Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology, 1971.

3)

Pogledaj također: Teorija faza kognitivnog razvoja

4)

Kolb, David A. Iskustveno učenje: iskustvo kao izvor učenja i razvoja. Prentice-Hall, 1984.

5)

Kolb, Alice Y., and David A. Kolb. Stilovi učenja i prostor za učenje : Povećanje iskustvenog učenja na višim razinama obrazovanja. Academy of Management Learning Education 4, no. 2: 193-212, 2005.

6)

Kolb, Alice Y., and David A. Kolb. Stilovi učenja i prostor za učenje: Povećanje iskustvenog učenja na višim razinama obrazovanja. Academy of Management Learning Education 4, br. 2: 193-212, 2005.

7)

Kolb, David A. Iskustveno učenje: Iskustvo kao izvor učenja i razvoja. Prentice-Hall, 1984.

8)

Kolb, Alice Y., and David A. Kolb. Stilovi učenja i postor za učenje: Povećanje iskustvenog učenja na višim razinama obrazovanja. Academy of Management Learning Education 4, br. 2: 193-212, 2005.

9)

Kolb, D. A, R. E Boyatzis, and C. Mainemelis. Iskustvena teorija učenja: Prethodna istraživanja i novi smjerovi. Perspektiva razmišljanja, učenja i kognitivnih stilova. The educational psychology series: 227-247. 2001.

10)

Abbey, David S., David E. Hunt, and John C. Weiser. Variations on a Theme by Kolb. The Counseling Psychologist 13, no. 3: 477 -501, 1985.

11)

Hunt, David Ellis. Počinjanje sa nama samima u praksi, teoriji i ljudskim odnosima. Brookline Books, 1987.

12)

Mainemelis, Charalampos, Richard E. Boyatzis, and David A. Kolb. Stilovi učenja i adaptiva fleksibilnost. Management Learning 33, no. 1: 5-33, March 2002.

13)

Kolb, Alice Y., and David A. Kolb. Stilovi učenja i postor za učenje: Povećanje iskustvenog učenja na višim razinama obrazovanja. Academy of Management Learning Education 4, no. 2: 193-212, 2005.

14)

Mainemelis, Charalampos, Richard E. Boyatzis, and David A. Kolb. Stilovi učenja i adaptivna fleksibilnost. Management Learning 33, no. 1: 5 -33, March 2002.

15)

Honey i Mumford Upitnik stilova učenja (LSQ)

16)

Model mentalnih stilova: Teorija, principi i primjena. AFG, 2006.

17)

VARK vodič za stilove učenja

18)

Kolb, D. A, R. E Boyatzis, and C. Mainemelis. Iskustvena teorija učenja: Prethodna istraživanja i novi razvoj. Perspektiva razmišljanja, učenja i kognitivnih stilova. The educational psychology series: 227-247, 2001.

19)

Kolb, D A. Stilovi učenja i prostor za učenje : Povećanje iskustvenog učenja na višim razinama obrazovanja. Academy of Management Learning Education 4, no. 2: 193-212. 2005.

20)

Richmond, A. S, and R. Cummings. Pirmjena Kolbovih strategija učenja u online obrazovanju. *International Journal of Technology in Teaching and Learning* 1, no. 1: 45-54, 2005.

²¹⁾

Forrest, C. Kolb's Learning Cycle. *Train the Trainer*, 12, 2004. citirano od Greenaway, R. Članci i kritike teorije iskustvenog učenja Davida Kolba.

²²⁾

Harrison, R. *Potpura cjeloživotnom učenju: Perspektive za učenje*. Routledge, 2002.

²³⁾

Curtis, K. David Kolb, Teorija iskustvenog učenja i ESL. *The Internet TESL Journal*, Vol. 3(9), September 1997.

²⁴⁾

Hickcox, L. K. 1991. Povijesni pregled Kolbove formulacije teorije iskustvenog učenja. Neobjavljena doktorska disertacija, University of Oregon, Corvallis. Citirano od Kolb, Alice Y., and David A. Kolb. *Strategije učenja i prostor za učenje: Povećanje iskustvenog učenja na višim razinama obrazovanja*. *Academy of Management Learning Education* 4, no. 2: 193-212, 2005.

²⁵⁾

Iliff, C. H. 1994. Inventar Kolbovih stilova učenja: meta-analiza. Neobjavljena doktorska disertacija, Boston University, Boston, MA. Citirano od strane Kolb, Alice Y., and David A. Kolb. *Strategije učenja i prostor za učenje: Povećanje iskustvenog učenja na višim razinama obrazovanja*. *Academy of Management Learning Education* 4, no. 2: 193-212, 2005.

From:

<https://learning-theories.org/> - **Learning Theories**

Permanent link:

https://learning-theories.org/doku.php?id=hr:learning_theories:experiential_learning&rev=1389892682

Last update: **2023/06/19 15:49**

